

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه کوثر

دانشکده علوم پایه و فنی مهندسی

طرح درس

دانشکده : علوم پایه	سال تحصیلی: ۱۴۰۴	مقطع: کارشناسی ارشد
نام درس: مهندسی ژنتیک پیشرفته	تعداد واحد: ۲	پیشنیاز:
تعداد ساعات تدریس در هفته: ۲	نام مدرس: دکتر محبوبه آذرخش	شماره کلاس:
نوع درس (عمومی, اختیاری, تخصصی.....): اختیاری		

اهداف یادگیری:

انتظار می رود دانشجو پس از گذراندن این درس بتواند:

۱. مبانی نظری و عملی مهندسی ژنتیک و فناوری DNA نو ترکیب را به طور کامل درک و تبیین کند .
۲. روش های مختلف استخراج، خالص سازی و ارزیابی کیفیت DNA و RNA را شناخته و برای نمونه های مختلف مقایسه و انتخاب نماید .
۳. اصول عملکرد آنزیم های محدود کننده، لیگازها و ناقل های کلونینگ را توضیح داده و در طراحی آزمایش های کلونینگ به کار گیرد .
۴. مراحل ساخت DNA نو ترکیب، انتقال ژن به سلول میزبان و انتخاب کلون های نو ترکیب را تحلیل و اجرا نماید .
۵. انواع کتابخانه های ژنی (Genomic & cDNA) و کاربردهای آنها را در پژوهش های زیست فناوری تشریح کند .
۶. اصول، اجزا، انواع و کاربردهای تکنیک PCR و روش های مشتق از آن مثل RT-PCR ، Real-time PCR، Nested PCR، Multiplex PCR و سایر روش ها را تبیین و در طراحی آزمایش به کار گیرد .
۷. فناوری های توالی یابی DNA از روش سنگر تا فناوری های نسل جدید (NGS) را مقایسه کرده و کاربردهای هر یک را در تحقیقات ژنتیکی و پزشکی بیان نماید .
۸. روش های هیبریداسیون مولکولی، ریز آرایه های (DNA Microarray) و فناوری RNA-Seq را برای مطالعه بیان ژن ها تحلیل و تفسیر کند .
۹. با اصول و کاربردهای تکنیک های پروتئومیکس، الکتروفورز، ELISA، ELISPOT و طیف سنجی جرمی آشنا شده و نقش آنها را در مطالعات مولکولی توضیح دهد .
۱۰. توانایی تحلیل، طراحی و ارزیابی آزمایش های مهندسی ژنتیک و تفسیر نتایج حاصل از تکنیک های مولکولی را کسب کند .
۱۱. کاربردهای مهندسی ژنتیک در پزشکی، کشاورزی، صنعت و پژوهش را با در نظر گرفتن اصول ایمنی زیستی و ملاحظات اخلاقی ارزیابی نماید.

مواد و امکانات آموزشی:

شیوه ارزشیابی:

نوع ارزشیابی	ارزیابی شفاهی	لیت‌های گروهی	بحان میان‌ترم	متحان پایان‌ترم	کالیف هفتگی	ارزشیابی مستمر (آزمونک)
نمره	✓		✓	✓	✓	✓

هفته	سرفصل	جزئیات سرفصل
۱	مقدمه و استخراج DNA	کشت باکتری، لیز سلولی، استخراج و خالص سازی DNA
۲	روش های استخراج DNA و RNA	CTAB, Salting out, TRIzol, ستون سیلیکا، ارزیابی کیفیت
۳	کلونینگ DNA	آنزیم های محدود کننده، جایگاه های شناسایی، لیگاسیون
۴	کلونینگ DNA	ناقل ها، پلاسمید، BAC, YAC, ترانسفورماسیون
۵	کتابخانه های ژنی	cDNA library, Genomic library, غربالگری
۶	PCR	اصول، اجزاء واکنش، طراحی پرایمر، چرخه PCR
۷	انواع PCR	RT-PCR, qPCR, Multiplex, Nested, Colony, RAPD, SSR, AFLP
۸	توالی یابی نسل اول	سنگر، Maxam-Gilbert، تحلیل نتایج
۹	توالی یابی نسل جدید	NGS, Illumina, Ion Torrent, PacBio, Nanopore
۱۰	مونتاژ ژنوم و کاربردهای توالی یابی	Shotgun sequencing, کاربردهای ژنومیک
۱۱	روش های هیبریداسیون	Northern, Southern, In situ Hybridization
۱۲	Microarray و RNA-Seq	بیان ژن، CAGE, SAGE, آنالیز ترنسکرپتوم
۱۳	پروتئومیکس	SDS-PAGE, الکتروفورز دو بعدی، کروماتوگرافی
۱۴	روش های ایمنولوژیک	ELISA, ELISPOT, کاربردهای تشخیصی
۱۵	طیف سنجی جرمی	Mass Spectrometry و کاربردها
۱۶	جمع بندی و مرور	رفع اشکال، مرور مطالب